

МІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ІВАНА ФРАНКА

ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ І КОНТРОЛІНГ

методичні рекомендації, плани семінарських занять,
тематика курсових та контрольних робіт, задачі
для студентів економічного факультету

ЛЬВІВ
ЛНУ імені Івана Франка
2021

Рекомендовано до друку кафедрою обліку і аудиту економічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка.

Протокол № 3 від 19 жовтня 2021 р.

Уклав професор Ковалюк О.М.

ЗМІСТ

Передмова

1. Плани семінарських занять.
2. Теми курсових робіт з фінансового менеджменту.
3. Теми контрольних робіт з курсу «Фінансовий менеджмент і контролінг»
4. Задачі.
5. Питання на іспит/залік

Рекомендована література.

Рецензент – професор М.Крупка

Львівський національний університет імені Івана Франка

Фінансовий менеджмент і контролінг: методичні рекомендації, плани семінарських занять, тематика курсових та контрольних робіт, задачі, питання на іспит/залік для студентів економічного факультету / Ковалюк О.М. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. – 19 с.

До методичних рекомендацій включено плани семінарських занять, тематику курсових і контрольних робіт, задачі, питання на іспит/залік, а також рекомендовану літературу.

Для студентів економічного факультету ЛНУ імені Івана Франка.

Ковалюк О.М., 2021

ПЕРЕДМОВА

Навчальна дисципліна «Фінансовий менеджмент і контролінг» має формувати у студентів систему знань з управління фінансами на макрорівні (підприємства, фірми, організації). Для досягнення таємниць управління фінансами необхідно в першу чергу добре знати і розуміти динаміку фінансових відносин, тобто знати предмет – фінанси. Окрім того, необхідно володіти арсеналом управління, і в першу чергу фінансами, отже потрібно знати предмет – менеджмент, що разом і складає фінансовий менеджмент.

Фінансисти мають вміти управляти операційною та інвестиційною діяльністю, розумітися на стратегії і тактиці фінансового забезпечення суб'єктів господарювання.

Завдання курсу: розкрити студентам суть, методологічні основи фінансового менеджменту і контролінгу. Донести студентам десять відомих принципів («заповідей») фінансового менеджменту. При розкритті підприємницьких ризиків необхідно висвітлити види і ступені ризиків. Розкрити методи, які застосовуються для управління фінансовими ризиками (статистичні, експертних оцінок, змішані). При вивченні фінансових ризиків необхідно пам'ятати, що вони є найнебезпечніші для підприємця.

У ринкових умовах підприємець має право при плануванні грошових потоків фірми долучати до чистих прибутків сум амортизаційних нарахувань. Уміння своєчасно використати прибуток фірми, потужність всіх активів, залучати при необхідності інвестиції (внутрішні і зовнішні) – це велике мистецтво фінансового менеджера.

Не менш важливою частиною навчального курсу є оволодіння методикою визначення вартості капіталу та вибір способів оптимізації його структури.

Предметом курсу є грошові ресурси підприємства. Навчальна дисципліна «Фінансовий менеджмент і контролінг» передбачає ознайомлення студентів з фінансами підприємства, навчання методики управляти грошовими потоками, визначення вартості грошей у часі, управління прибутком, активами, інвестиціями, фінансовими ризиками, ознайомлення з матрицями фінансової стратегії тощо.

Ці методичні поради покликані допомогти всім, і в першу чергу студентам-економістам, організувати самостійну роботу під час підготовки до семінарських занять з «Фінансового менеджменту і контролінгу». До цих матеріалів включена тематика курсових та контрольних робіт, задачі, питання на іспит/залік з фінансового менеджменту, а також рекомендована література.

I. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту.

1. Предмет і методологія курсу.
2. Принципи фінансового менеджменту.
3. Фінансовий менеджер – аналітик і ерудит.
4. Використання фінансовим менеджером чинників на макро- і макрорівні.
5. Фінансовий менеджер – довірена особа.
6. Громадська відповідальність у фінансовому менеджменті.

Рекомендована література:

1. [7] с.10-15, 21-37

Тема 2. Система забезпечення фінансового менеджменту.

1. Правове забезпечення.
2. Нормативне забезпечення.
3. Інформаційне забезпечення.
4. Інтернет і його роль в інформаційному забезпеченні.
5. Роль державної мови в інформаційному забезпеченні фінансового менеджменту.

Рекомендована література:

1. [7] с. с.38-40, 41-45, 46-54

Тема 3. Управління грошовими потоками на підприємстві.

1. Грошовий потік, його джерело.
2. Прибуток (чистий дохід).
3. Амортизаційні відрахування.
4. Амортизаційна політика.
5. Фінансовий менеджер – довірена особа.
6. Громадська відповідальність у фінансовому менеджменті.

Рекомендована література:

1. [7] с. 83-102

Тема 4. Визначення вартості грошей у часі.

1. Ціна і її формування.
2. Цінова політика.
3. Затрати на виробництво.
4. Дисконтування.

Рекомендована література:

1. [7] с.103, 104-119

Тема 5. Управління прибутком.

1. Дохід. Чистий дохід.
2. Дивідендна політика. (Норма розподілу прибутку).
3. Ефект фінансового важеля.
4. Економічна рентабельність.
5. Комерційна маржа. Коефіцієнт трансформації.
6. Рентабельність власних коштів..

Рекомендована література:

1. [7] с. 124-133, 134-150

Тема 6. Управління активами.

1. Основні засоби. Показники використання.
2. Оборотні активи.
3. Фінансові активи (цінні папери).

Рекомендована література:

1. [7] с. 151-179

Тема 7. Вартість і оптимізація структури капіталу.

1. Вартість капіталу.
2. Схема структури капіталу.
3. Плече фінансового важеля. Фінансовий ліверидж.

Рекомендована література:

1. [7] с.161-167, 168-178, 184-188. 189-193, 200-214

Тема 8. Управління фінансовими ризиками.

1. Підприємницький ризик: види, рівні.
2. Фінансовий ризик.
3. Показники розрахунку ризику: дисперсія, рівень прибутковості акцій, облігацій.

Рекомендована література:

1. [7] с. 250-260, 261-267, 268-289

Тема 10. Внутрішньо фірмове прогнозування та планування.

1. Бізнес-план.
2. Фінансовий план.
3. Внутрішні темпи зростання фірми.

Рекомендована література:

1. [11] с.234-240.

2. [16] с. 71-92.

Тема 11. Управління фінансовою сталістю підприємства.

1. Валова маржа.
2. Абсолютний і відносний показник запасу фінансової сталості підприємства.
3. Поріг рентабельності.
4. Сила впливу виробничого важеля.
5. Фінансовий менеджер – довірена особа.
6. Громадська відповідальність у фінансовому менеджменті.

Рекомендована література:

1. [7] с. 359-378

Тема 12. Застосування матриць фінансової стратегії в антикризовому фінансовому управлінні на підприємстві.

1. Три позиції рівноваги.
2. Три позиції успіху.
3. Три позиції дефіциту.
4. Значення матриць фінансової стратегії в антикризовому фінансовому управлінні.

5. Фінансовий менеджер – довірена особа.
6. Громадська відповідальність у фінансовому менеджменті.

Рекомендована література:

1. [7] с. 312-329

II. ТЕМИ КУРСОВИХ РОБІТ З ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ І КОНТРОЛІНГУ

1. Застосування принципів фінансового менеджменту у господарській практиці.
2. Фінансовий менеджер як довірена особа фірми.
3. Використання фінансовим менеджером чинників на макро- і макрорівні.
4. Фінансовий менеджер – аналітик і ерудит.
5. Громадська відповідальність у фінансовому менеджменті.
6. Цінова політика фірми.
7. Види затрат на виробництво продукції.
8. Формування затрат на виробництво продукції по елементах затрат.
9. Формування затрат на виробництво продукції по статтях калькуляції.
10. Види підприємницького ризику.
11. Ступені підприємницького ризику.
12. Види розрахунків підприємницького ризику.
13. Вартість і структура капіталу.
14. Критерії прийняття фінансових рішень.
15. Показники оцінки доцільності капіталовкладень.
16. Приведені затрати і їх економічний зміст.
17. Дивідендна політика фірми.
18. Ефект фінансового важеля фірми.
19. Диференціал фінансового важеля фірми.
20. Плече фінансового важеля (фінансовий леверидж) фірми.
21. Рентабельність власних коштів фірми.
22. Внутрішні темпи розвитку фірми.
23. Норма розподілу прибутку фірми.
24. Сила впливу виробничого важеля.
25. Валова маржа і її економічний зміст.
26. Запас фінансової стійкості фірми.
27. Поріг рентабельності фірми.
28. Показники у фінансовому менеджменті.
29. Рентабельність продукції фірми.
30. Рентабельність виробництва.
31. Показник абсолютної економічної ефективності фірми.
32. Окупність затрат фірми.
33. Додана вартість, її формування і економічний зміст.
34. Фінансово-експлуатаційні потреби фірми.
35. Графік життєвого циклу і його застосування у фінансовому менеджменті.
36. Брутто-результат експлуатації інвестицій і його використання у господарській практиці.
37. Нетто-результат експлуатації інвестицій і його економічний зміст.
38. Економічна рентабельність і її застосування
39. Комерційна маржа фірми.
40. Коефіцієнт трансформації фірми.
41. Матриці фінансової стратегії.
42. Три позиції рівноваги у матрицях фінансової стратегії.
43. Три позиції успіху у матрицях фінансової стратегії.

44. Три позиції дефіциту у матрицях фінансової стратегії фірми.
45. Бізнес-план фірми.
46. Фінансові аспекти бізнес-плану.
47. Фінансовий план.
48. «Батько сімейства» – адміністратори у фінансовому менеджменті.
49. «Стійка рівновага» – найбільші можливості для диверсифікації капіталу фірми.
50. «Нестійка рівновага» у матрицях фінансової стратегії.
51. «Рантьє» – на фінансовому ринку.
52. «Штурм» – вкладення коштів у венчурні інвестиції.
53. «Холдинг» – характеристика фінансового стану і перспективи розвитку фірми.
54. «Епізодичний дефіцит» – випадковий стан фірми і його характеристика.
55. «Дилема» – прийняття важливого рішення у підприємстві.
56. «Криза» – тимчасова і затяжна, шляхи виходу.
57. Показники вибору фірми у клієнти банку.
58. Показники вибору банку у клієнти фірми.
59. Лізинг – суть та переваги.
60. Види лізингу.
61. Фінансовий лізинг.
62. Оперативний лізинг.
63. Зворотний лізинг.
64. Факторинг – економічний і правове забезпечення.
65. Форми забезпечення фірми грошовими ресурсами.
66. Види факторингу.
67. Балансовий прибуток фірми.
68. Показники відносної ефективності фірми.

III. ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ З КУРСУ «ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ І КОНТРОЛІНГ»

1. Ефект фінансового важеля.
2. Цінова політика фірми.
3. Підприємницький ризик і методи його зниження.
4. Ризик і дохід.
5. Показники оцінки доцільності капіталовкладень.
6. Критерії прийняття фінансових рішень.
7. Основні принципи фінансового менеджменту і їх характеристика.
8. Фінансовий менеджер – аналітик і ерудит.
9. Менеджер – довірена особа. Особиста вигода менеджера і обов'язки перед фірмою.
10. Громадська відповідальність у фінансовому менеджменті.
11. Показники у фінансовому менеджменті.
12. Еластичний і нееластичний попит. Показник еластичності.
13. Фінансові аспекти бізнес-плану.
14. Бізнес-план.
15. Ефект виробничого важеля.
16. Запас фінансової стійкості і поріг рентабельності.
17. Матриці фінансової стратегії фірми.
18. Три позиції рівноваги.
19. Три позиції успіху.
20. Три позиції дефіциту.
21. Дивідендна політика фірми.
22. Факторинг.
23. Методи встановлення граничних величин при факторингових операціях.
24. Економічний зміст і переваги лізингу.
25. Види лізингу.
26. Вибір методу фінансування: лізинг чи придбання майна.
27. Формування собівартості продукції по елементах затрат.
28. Формування собівартості продукції по статтях калькуляції.
29. Прибуток підприємства: його економічне значення.
30. Економічна рентабельність, порядок її вирахування.
31. Додана вартість її економічне значення.
32. Брутто-результат експлуатації інвестицій як показник у фінансовому менеджменті.
33. Нетто-результат експлуатації інвестицій.
34. Приведені затрати на виробництво продукції.
35. Рентабельність продукції, її економічний зміст.
36. Рентабельність виробництва як показник його ефективності.

IV. ЗАДАЧІ З ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ І КОНТРОЛІНГУ

ВАРІАНТ I.**Задача №1**

Визначити абсолютну величину запасу фінансової стійкості фірми, при умові, що прибуток склав – 20 тис. грн., затрати на виробництво продукції – 40 тис. грн., в т.ч. змінні затрати – 30 тис. грн.

Задача №2

Якою буде сила впливу виробничого важеля, коли відомо, що затрати на виробництво продукції склали 40 тис. грн., виручка від реалізації продукції – 60 тис. грн., змінні витрати – 30 тис. грн.

Задача №3

Постійні затрати фірми складають десяту частину собівартості продукції. Рентабельність продукції – 10%. Змінні витрати – 90 тис. грн. розрахувати валову маржу фірми.

Задача №4

Загальновиробничі затрати фірми складають 10% зарплати основних робітників. Матеріальні затрати, включаючи транспортно-заготівельні витрати складають – 25% загальновиробничої собівартості, а утримання устаткування – четверту її частину.

Знайти загальновиробничу собівартість продукції фірми, якщо заробітна плата основних робітників з нарахуваннями складає 100 тис. грн.

Задача №5

Заробітна плата робітників і службовців склала 5 тис. грн. розрахувати суму всіх нарахувань на фонд оплати праці.

Задача №6

У 2019 році вартість акцій склала 5 грн. за одну акцію. У 2020 році – 5,5 грн. за одну акцію. Дивіденди за 2019 рік – 0,5 грн. Визначити прибутковість акції.

Задача №7

Величина основних фондів фірми 20 тис. грн., з них активна частина – 55%. Розрахувати величину амортизації основних фондів, якщо середня норма амортизаційних відрахувань пасивної частини основних фондів складає 10%, а активної частини – 35%.

Задача №8

Валовий внутрішній продукт (ВВП) держави у 2019 році склав 100 млрд. грн. На 2020 рік запланований дефіцит бюджету – 3,3% від ВВП. Знайти величину дефіциту бюджету у 2020 році при умові, що приріст ВВП складає 1,7%.

Задача №9

Розрахувати внутрішні темпи росту фірми при умові, що позичені кошти складають 4500 грн., власні – 1500 грн., нетто-результат експлуатації інвестицій – 900 грн., в т.ч. на дивіденди виплачено – 450 грн. Ставка проценту – 10%.

Задача №10

Розрахувати показник еластичності і дати йому характеристику.

Показники	Одиниці виміру	Вересень	Жовтень
Ціна	грн	100	300
Кількість	шт	20	30

Задача №11

Розрахувати коефіцієнт трансформації. Відомо, що оборот фірми складає – 50 грн., основні фонди – 900 грн., нематеріальні активи – 100 грн.

Задача №12

Розрахувати комерційну маржу, коли відомо: валова продукція – 6 тис. грн., оборот – 5 тис. грн., виручка від реалізації продукції – 6.5 тис. грн., затрати на виробництво – 6.2 тис. грн., вартість виробничих фондів 8,5 тис. грн.

Задача №13

Визначити запас фінансової стійкості фірми, коли відомо, що прибуток становив – 300 грн., виробничі фонди – 1800 грн., в т.ч. основні – 1000 грн., зарплата основних робітників з нарахуванням – 200 грн., амортизація – 10%, зарплата адміністративно-управлінського персоналу і допоміжних робітників з нарахуванням – 100 грн., матеріальні затрати – 300 грн.

Задача №14

Визначити поріг рентабельності, коли відомо, що прибуток фірми складає 2000 грн., затрати на виробництво – 4000 грн., в т.ч. матеріальні затрати – 500 грн., оплата праці основних робітників – 500 грн., амортизація основних фондів – 1500 грн., оплата праці адміністративно-управлінського персоналу і допоміжних робітників – 500 грн.

Задача №15

Розрахувати плече фінансового важеля, коли відомо, що вартість виробничих фондів складає 2000 грн. окрім того, на розширення виробництва фірма взяла кредит в сумі 4000 грн. під 17% річних. Прибуток фірми склав 500 грн.

Задача №16

Визначити диференціал, коли відомо, що фірма взяла кредит у розмірі 5000 грн. основні і оборотні фонди складають 150 тис. грн., фірма сплатила проценти за кредит 10 тис. грн., прибуток становив 450 тис. грн.

Задача №17

Визначити середню ставку процента в 2019 році, коли відомо, що фактичні фінансові витрати по всіх кредитах за 2019 рік становили 5000 грн., балансова вартість основних фондів 20 тис. грн. Фірма отримала кредит на суму 25 тис. грн.

Задача №18

Активи фірми 400 грн. Плече важеля – 1%, за кредит – 5%. Нетто-результат експлуатації інвестицій – 100 грн. Розрахувати рентабельність власних коштів.

Задача №19

Фірма отримала прибуток 8000 грн., маючи 16 тис. грн. усіх коштів, в т.ч. 6000 грн. – взятих в довготерміновий кредит під 10% річних. Визначити економічну рентабельність і рентабельність власних коштів.

Задача №20

Запаси готової продукції – 1000 грн., вартість реалізованої продукції – 4000 грн., дебіторська заборгованість – 1000 грн., поступили штрафи – 300 грн., матеріальні затрати – 2000 грн.

Розрахувати додану вартість.

Задача №21

Розрахувати силу впливу виробничого важеля, коли відомо, що затрати на виробництво продукції фірми становили 8000 грн., прибуток – 2000 грн.

Співвідношення між власними і позиченими коштами – 1, між змінними і постійними витратами 3:2.

Задача №22

Відстрочені платежі складають – 30 грн. Актив балансу – 230 грн. Пасив – 100 грн. власних коштів і 100 грн. позичених коштів, нетто-результат експлуатації інвестицій – 50 грн. Розрахувати рентабельність власних коштів при ставці 10%.

Задача №23

Додана вартість складає – 300 грн. Затрати на оплату праці і пов'язані з нею платежі – 200 грн. Затрати на відновлення основних фондів – 50 грн. Амортизація основних фондів – 20 грн., вартість оборотних фондів – 2 грн. Розрахувати нетто-результат експлуатації інвестицій.

Задача №24

Фірма в 2019 році відвантажила продукцію на суму 8000 грн., надійшли гроші від дебіторів – 9000 грн., на складах залишилося товару на 2000 грн. Заробітна плата працюючих ставова 3000 грн., матеріальні затрати 1000 грн.

Розрахувати показник бруто-результат експлуатації інвестицій.

Задача №25

Знайти приведені затрати, коли відомо, що виручка від реалізації продукції складає 500 грн., капіталовкладення – 800 грн., затрати на виробництво – 300 грн. Фірма виготовила 10 верстатів. Нормативний коефіцієнт ефективності – 0,15.

Задача №26

Розрахувати рентабельність виробництва, коли відомо, що виручка від реалізації продукції складає 7000 грн., вартість основних фондів – 4500 грн., амортизація – 1000 грн., вартість оборотних фондів – 500 грн., матеріальні затрати – 100 грн., трудові – 2000 грн.

Задача №27

Розрахувати рентабельність продукції, коли відомо, що балансовий прибуток – 3000 грн., а т.ч. поступлення річних штрафів – 1000 грн., матеріальні затрати – 500 грн., затрати на оплату праці з нарахуваннями – 100 грн., основні фонди – 6000 грн., амортизаційний період – 6 років.

Задача №28

Визначити період окупності інвестицій, коли відомо, що затрати на виробництво склали 200 грн., виручка від реалізації – 400 грн. Фірма працює два роки.

Задача №29

Розрахувати річний економічний ефект, коли відомо, що фірма виготовила 10 конвеєрів. Різниця в затратах на їх виготовлення в порівнянні з попереднім роком складала 5000 грн., нормативний коефіцієнт ефективності 0,15. Собівартість одного конвеєра в поточному році – 3500 грн., капітальні затрати 6000 грн., що на 1000 грн. менше, ніж у минулому році.

Задача №30

Визначити ефективність інвестицій, коли відомо, що амортизація основних фондів складає 100 грн., матеріальні затрати – 200 грн., затрати на оплату праці – 200 грн., виручка від реалізації продукції – 1000 грн.

Задача №31

Розрахувати рентабельність власних коштів фірми, коли відомо, що нетто-результат експлуатації інвестицій складає – 3000 грн., вартість всіх активів – 250 тис. грн., в т.ч. позичені кошти 5000 грн., процентна ставка – 6%.

Задача №32

Вирахувати дохід, чистий дохід і грошовий потік фірми в 2019 році, коли відомо, що середня річна ставка амортизації основних фондів складає 10% при їх вартості 100 грн. Процент за кредит – 3 грн. Виручка від реалізації 2000 грн., собівартість продукції 1000 грн.

Задача №33

Розрахувати дохід акціонера, коли відомо, що дивіденди на акції 0,05 грн при ціні акції 1 грн. в 2020 році і 0,35 грн. в 2019 році.

Задача №34

Визначити дохід, який отримає власник облігації, коли її ціна в 2020 році складає 0,25 грн., а в 2019 році – 0,20 грн. Емітент виплачує 0,1 грн дивідендів на одну акцію.

Задача №35

Розрахувати показник дисперсії, коли відомо, що економічна рентабельність складає 45%, середній її показник – 40%, а вірогідність – 4.

ВАРІАНТ II

Задача №1

Вирахувати дохід фірми у 2019 році, коли відомо: матеріальні затрати на виробництво продукції становили – 20 тис. грн., транспортні затрати 2% від матеріальних затрат і заробітна плата з нарахуваннями – 45 тис. грн., утримання устаткування – 10 тис. грн., загальновиробничі затрати – 5000 тис. грн., інші затрати – 1600 грн. Фірма отримала за реалізацію продукції 112 тис. грн.

Задача №2

Фірма взяла кредит в двох банках. У першому банку – 10 тис. грн. під 20% річних, у другому банку – 40 тис. грн. під 5% річних. Визначити середню процентну ставку за рік.

Задача №3

Прибуток фірми складає 2000 грн. Сума активів – 4000 грн., з них 1000 грн. – залучені кошти під 50% річних. Розрахувати рентабельність власних коштів.

Задача №4

Фірма має прибуток 10 тис. грн. Сума всіх активів 20 тис. грн. Розрахувати економічну рентабельність фірми.

Задача №5

Розрахувати грошовий потік фірми, коли відомі такі показники:

Матеріальні затрати – 1000 тис. грн., транспортно-заготівельні затрати – 10% від матеріальних затрат, заробітна плата з нарахуваннями – 30 тис. грн., амортизація устаткування – 15 тис. грн., поза виробничі затрати – 5000 грн., інші затрати – 10 тис. грн., процент за кредит – 6000 грн., податок на прибуток – 9000 грн., виручка від реалізації – 200 тис. грн.

Задача №6

Розрахувати чистий дохід фірми, коли відомо, що вона взяла кредит в сумі 10 тис. грн. під 40% річних. Виручка від реалізації продукції – 40 тис. грн. Затрати на виробництво – 20 тис. грн.

Задача №7

Визначити коефіцієнт валової маржі, коли відомо, що фірма отримала від реалізації продукції 20 тис. грн., постійні затрати менші від змінних у два рази, затрати на придбання сировини і матеріалів – 5000 грн., інші затрати, що мають вплив на величину випуску продукції становили 300 грн.

Задача №8

Розрахувати валову маржу, коли відомі наступні затрати фірми: постійна зарплата – 5000 грн., орендні платежі – 1000 грн., податки – 8000 грн., електроенергія – 2000 грн., газ – 500 грн., вода – 800 грн., телефон – 200 грн., поштові послуги – 100 грн., страхування – 2000 грн., реклама – 500 грн., ремонт приміщень – 600 грн., проценти за кредит – 200 грн., амортизаційні відрахування – 400 грн., прибуток 5000 грн.

Задача №9

Брутто-результат експлуатації інвестицій фірми складає – 20 тис. грн., затрати на реновацію основних фондів – 200 грн., вартість активів фірми – 60 тис. грн., вартість оборотних активів фірми – 6000 грн., власні кошти становлять 50% всіх активів. Процентна ставка – 12%.

Розрахувати ефект фінансового важеля.

Задача №10

Визначити рентабельність власних коштів фірми, коли відомо, що сума активів фірми 120 тис. грн., нетто-результат експлуатації інвестицій – 360 тис. грн., позичені кошти – 60 тис. грн. під 9% річних.

Задача №11

Виручка від реалізації продукції становила – 80 тис. грн., прибуток – 10 тис. грн. Визначити період окупності інвестицій.

Задача №12

Визначити прибутковість виробництва, коли відомо, що фірма отримала суму штрафів від інших організацій – 300 грн., виручка від реалізації основної продукції – 19 тис. грн., прибуток від іншої діяльності – 6000 грн., накладені на фірму санкції – 2000 грн., виробничі фонди – 15 тис. грн., затрати на виробництво основної продукції – 11 тис. грн.

Задача №13

Виручка від реалізації продукції склала 72 тис. грн., постійні затрати – 6 тис. грн., інші затрати – у три рази більші за постійні витрати.

Розрахувати рентабельність продукції.

Задача №14

Визначити величину комерційної маржі, яку буде мати фірма у 2020 році, коли відомо, що оборот фірми склав 20 тис. грн., додана вартість – 70 тис. грн., заробітна плата з нарахуваннями – 10 тис. грн., затрати на відновлення основних фондів – 20 тис. грн.

Задача №15

Позичені кошти фірми у 2019 році становили 45 тис. грн. Величина коштів фірми у цінних паперах – 15 тис. грн., основний капітал – 10 тис. грн.

Розрахувати плече важеля фірми у 2019 році.

Задача №16

Розрахувати коефіцієнт трансформації фірми у 2020 році, коли відомо, що сума обороту складе 600 тис. грн., вартість основного капіталу – 120 тис. грн.,

оборотний капітал – 30 тис. грн., фірма планує випустити простих акцій на суму капіталу, привілейованих – на 10% оборотного капіталу і облігації на 20% капіталу фірми.

Задача №17

Розрахувати величину покриття фірми, коли відомо, що затрати на виробництво продукції склали 80 тис. грн. Співвідношення постійних витрат до змінних складає 1:1, а виручка від реалізації продукції 92 тис. грн.

Задача №18

Постійні і змінні затрати у фірми однакові і складають половину виручених коштів. Виручка від реалізації продукції – 60 тис. грн. Визначити силу впливу виробничого важеля.

Задача №19

Визначити відносну величину запасу фінансової стійкості і дати характеристику фінансової привабливості фірми, коли відомо: прибуток – 15 тис. грн., змінні витрати – 10 тис. грн., собівартість продукції – 15 тис. грн.

Задача №20

У 2020 році фірма планує виплатити дивіденди по простих акціях 20 тис. грн., по привілейованих – 10 тис. грн. Виручка від реалізації продукції буде становити 60 тис. грн., постійні витрати – 1000 грн., змінні витрати у дев'ять раз більші, ніж постійні.

Розрахувати норму розподілу прибутку фірми у 2020 році.

Задача №21

Норма розподілу прибутку становить 0,3, економічна рентабельність – 30%, диференціал – 3%, плече важеля – 0,5.

Розрахувати рентабельність власних коштів фірми.

Задача №22

Норма розподілу прибутку становить 0,5, ефект фінансового важеля – 8%, нетто-результат експлуатації інвестицій 60 тис. грн., власні і позичені кошти – 100 тис. грн.

Розрахувати внутрішні темпи розвитку фірми.

Задача №23

Розрахувати ефективність затрат фірми у 2020 році, коли відомо, що виручка від реалізації продукції буде становити – 120 тис. грн., затрати – 100 тис. грн.

Задача №24

Приведені затрати у 2019 році склали 8 грн., а у 2020 – 6 грн. Фірма планує випустити 20 тис. одиниць продукції.

Розрахувати абсолютну економічну ефективність фірми у 2020 році.

Задача №25

Економічна рентабельність фірми у 2019 році становила 20%, у 2020 році планується її зростання до 50%, і зниження ефекту фінансового важеля на 5%. Розрахувати рентабельність власних коштів фірми у 2020 році, коли відомо, що ефект фінансового важеля у 2019 році склав 10%.

Задача №26

Валовий внутрішній продукт країни у 2019 році становив 50 млрд. грн. У 2020 році дефіцит бюджету становитиме 5% від ВВП.

Визначити величину дефіциту бюджету в 2020 році, якщо відомо, що ВВП скоротився на 2%.

Задача №27

У 2020 році акціонерна компанія продала облігації по 3 грн., у 2019 – по 3,5 грн. Проценти в 2020 році – 0,4 грн.

Визначити дохід на облігацію.

Задача №28

Запаси готової продукції фірми – 50 млн. грн. Фірма відвантажила продукцію на суму 250 млн. грн. Поступило на рахунок фірми від реалізації продукції 3000 млн. грн. Дебіторська заборгованість – 20 млн. грн. Затрати на придбання автомобіля – 25 тис. грн., плата за бензин – 25 тис. грн., за електроенергію – 100 тис. грн., напівфабрикати – 25 тис. грн. Фірма сплатила штрафи – 50 тис. грн.

Розрахувати додану вартість.

Задача №29

Матеріальні затрати фірми складають 30% загальновиробничої собівартості. Транспортні затрати – 2,5: матеріальних витрат. Заробітна плата основних робітників без нарахувань становить 10% загальновиробничої собівартості.

Визначити суму всіх затрат фірми, якщо загальновиробнича собівартість склала 100 млн. грн., а загальновиробничі затрати становлять десятю її частину.

Задача №30

Визначити величину дефіциту бюджету у 2020 році, якщо відомо, що валовий внутрішній продукт країни у 2019 році становив 200 млрд. грн. У 2020 році ВВП зросте на 5%, а дефіцит бюджету становитиме 1% від ВВП.

Задача №31

У 2019 році акціонерна компанія придбала облігації по 1 грн. за шт. У 2020 році планується погашення облігації. Розрахувати дохідність по облігації, якщо за умовами її випуску річна сума проценту становитиме 0,2 грн. на кожен облігацію.

Задача №32

Запаси готової продукції фірми становлять – 15 тис. грн., вартість реалізації – 900 тис. грн. Зарплата працівників з нарахуваннями – 100 тис. грн., прибуток – 200 тис. грн., податки – 600 тис. грн. Поступили штрафи – 10 тис. грн., сплатили штрафів – 15 тис. грн. Матеріальні затрати – 300 тис. грн.

Розрахувати додану вартість.

Задача №33

Матеріальні затрати разом з транспортними затратами фірми складають 20 млн. грн. Заробітна плата працівників – 200 млн. грн. Загальновиробничі затрати складають 2,5% затрат на оплату праці. Загальновиробнича собівартість склала 400 млн. грн.

Розрахувати суму затрат на утримання устаткування.

Задача №34

Матеріальні затрати фірми – 10 тис. грн., транспортно-заготівельні – 1% їх вартості. Заробітна плата всіх працівників – 1000 тис. грн. Амортизація устаткування – 80 тис. грн., що становить 80% від затрат на утримання устаткування. Загальновиробничі затрати фірми складають 10% від зарплати працівників.

Розрахувати загальновиробничу собівартість фірми.

Задача №35

Матеріальні затрати фірми складають 30% загальновиробничої собівартості. Транспортні затрати – 2,5% матеріальних затрат. Заробітна плата основних робітників без нарахувань становить 10% загальновиробничої собівартості.

Визначити суму всіх затрат фірми, якщо загальновиробнича собівартість склала 100 млн. грн., а загальновиробничі затрати становлять десятю її частину.

V. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ НА ІСПИТ/ЗАЛІК З КУРСУ «ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ І КОНТРОЛІНГ»

1. Що таке додана вартість і звідки появилася позиція «Штурм».
2. Дисперсія. «Дефіцит».
3. Поріг рентабельності. «Холдинг».
4. «Раньтє». Рентабельність власного капіталу.
5. Стійка рівновага. Ефект фінансового важеля.
6. «Нестійка рівновага». Запас фінансової стійкості (відносний показник).
7. «Батько сімейства». Брутто-результат експлуатації інвестицій.
8. «Епізодичний дефіцит». Економічна рентабельність.
9. «Дилема». Норма розподілу прибутку.
10. Нетто-результат експлуатації інвестицій. Лізинг.
11. Факторинг. Комерційна маржа.
12. Коефіцієнт трансформації. Дисперсія.
13. Дисконтування. Сила впливу виробничого важеля.
14. Дохідність акцій. Види ризиків.
15. Дохідність облігацій. Ступінь ризиків.
16. Валова маржа. Рентабельність виробництва.
17. Приведені затрати. Коефіцієнт валової маржі.
18. Рентабельність власних коштів. Загально виробничі витрати
19. Норма розподілу прибутку. Утримання устаткування.
20. Диференціал. Основна і додаткова заробітна плата.
21. Бізнес-план. Загальновиробнича собівартість
22. Фінансовий ліверидж. Позавиробничі витрати.
23. Рентабельність продукції. Принципи ФМ.
24. Лінія ліквідності. Перший принцип ФМ.
25. Додана вартість. Останній принцип ФМ.
26. Коефіцієнт еластичності. Прибуток.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Брігхем Є.Ф. Основи фінансового менеджменту: підручник. Київ: Молодь, 1997. 1000 с
2. Васьківський К.В., Сич О.А. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник. Львів: ГАЛИЧ-ПРЕС, 2017. 236 с.
3. Дема Д.І., Дорохова Л.М., Віленчук О.М. Фінансовий менеджмент: підручник. Житомир: ЖНАЕУ, 2012. 320 с.
4. Ковалюк О.М. Адаптація класичних принципів фінансового менеджменту до сучасних умов господарювання в Україні // Формування ринкової економіки в Україні. № 26, ч. 1. 2012. с. 300-305.
5. Ковалюк О.М. Фінансовий механізм організації економіки України (проблеми теорії і практики). Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2002. 396 с.
6. Крамаренко Г.О., Чорна О.Є. Фінансовий менеджмент: підручник для ВНЗ. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 518 с.
7. Крупка М.І., Ковалюк О.М., Коваленко В.М. та ін. Фінансовий менеджмент: підручник / за ред. д-ра екон. наук, проф. М.І. Крупки. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 440 с.
8. Лапіна І.С. Гончаренко О.М. та ін. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник. Одеса: Атлант. 2016. 313 с.
9. Лозниця В.С. Психологія менеджменту: навчальний посібник. Київ: КНЕУ, 1997. 248с.
10. Поддєрьогін А.М., Бабяк Н.Д., Білик М.Д. та ін. Фінансовий менеджмент: підручник, 2-ге видання, перероб. Київ: КНЕУ, 2017. 534с.
11. Примостка Л.О. Фінансовий менеджмент банку: навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 1999. 280с.